Negenentwintigste jaargang nr. 6 november-december 1977

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

HET BESTUUR
v/d NIJDAMSTRA-
STICHTING
WENST ALLE
NICHTEN EN NEVEN
EEN PRETTIG
KERSTFEEST
EN EEN
GEZEGEND
1978

"HET LICHT DER WERELD"

Het kerstfeest is weer daar, 't feest, gewijd aan de geboorte van Jezus Christus in Bethlehem. 't Feest van Zijn verschijning in de nood der wereld, 't meest gevierde van de ganse Christenheid.
De kerstklokken over 't rond der aarde luiden en bij vernieuwing: Ziet wij verkonden U grote blijdschap, U werd de Heiland geboren, die Zijn volk van de zonden gezaligd heeft - de Vorst des levens en des lichts.
Direkt dringt de vraag aan ons op, die tevens een antwoord is: Manifesteert zich hierin niet de waarheid, dat Jezus 't "Lux Mundi", 't Licht der wereld, is? O zeker, deze eretitel is in de eerste en voornaamste plaats de naamgeving van het innerlijk licht, dat ontstoken wordt in mensenzielen en alzo een wereldwijde Gemeente van Lichtdragers gevormd heeft. Maar dat licht, verlichtende de harten, straalt uit naar buiten, naar de medemens. Immers, dat kan niet anders. Als het goed is, zal 't zegenend inwerken op een ieder die nog in duisternis is gezeten en in schaduw des doods. En dat zijn er zovelen, zovelen, in dit ondermaanse dal! Ze dolen voort in onwetendheid en in onkundigheid van wat er te winnen is aan Licht en Leven! Ze missen Hem, Die 't gezegd heeft: "Ik ben het Licht der wereld, die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar het Licht des Levens hebben!"
Naast die duisternis van ons natuurlijk hart, is er nog een andere op deze aarde, n.l. die van de armoede, ... 't verstoken zijn van 't noodzakelijk levensonderhoud. Er is een roep om een beter maatschappelijk bestaan. En ook in deze nood wil Christus leniging brengen. De kerken hebben dit begrepen en spannen zich in voor de zending, die naar ziel en lichaam verlichting brengen zal. De gelovigen over 't wereldrond doen mee aan 't beoefenen van barmhartigheid, drukkend de voetstappen van de Albarmhartige, Die tijdens Zijn omwandeling bewezen heeft een Helper te zijn in nood. En "Zalig de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden", zo verzekerde Hij de schare, die aan Zijn voeten was neergezeten. En zo is Hij

ook in déze duisternis een Licht. Daarbij is de Algemene Genade van onze God zo groot, dat ook de regeringen veler landen tot helpen zijn bereid.
Er is nog een derde benauwenis, een duisternis, die van misdaden en onmenselijkheden. En niemand zal mij tegenspreken, wanneer ik zeg, dat dit een probleem is in onze dagen.
Wanneer we slechts noemen, de onheilzwangere verschijnselen, niet alleen van geloofsverval, maar evenzeer van Atheïsme, anarchisme, nihilisme, terrorisme, en wat andere ismen er nog kunnen komen. Duisternis! m'n vrienden. En dan noem ik daarbij ook even de handel in en 't gebruik van drugs en wat dies meer zij. Duisternis! Duisternis! Niemand zal me euvel duiden, dat ik wel bezorgd ben voor de toekomst onzer jeugd en millioenen met mij. Niet ten onrechte wordt de angstige vraag vernomen: "Waar gaan we naar toe, wat hangt ons nageslacht nog boven 't hoofd?" Ja, en dan door àlles heen toch te mogen horen op 't Kerstfeest 1977: "Wie Mij volgt zal 't licht des levens hebben!" Is dat niet alles?
Daar is de huiveringwekkende macht van het communisme, dat zienderogen groeit! Is dat ook geen duisternis? En wat zal 't mensdom daartegen stellen? Maar zo die gevangenen, gebondenen, gemartelden, 't Licht van Christus in zich dragen, zo kunnen ze op 't Kerstfeest nochtans zingen: "De Here denkt aan mij, Hij is mijn licht en kracht, waarheen ik mij in angst en droefheid wende".
De energievoorziening loopt gevaar. Een economische depressie, gevolgd door verontrustende werkloosheid teistert de volkeren. En ze worstelen tegen die opdringende onheilsmacht. Duisternis! Duisternis! Maar ook hierin verspreidt Christus licht - Hij geeft tot dragen kracht! en overgegévenheid en vrede!
Kerstfeest, feest van licht! Er is wel eens gevraagd: Wat is 't mooiste feest der christenheid? Is het Pasen, wanneer de nieuwe leden bevestigd worden? Of Pinksteren, dat vooral bij de nieuw gekerstenden, de liefde heeft van jong en oud? Feesten zijn 't van eeuwige schoonheid en liefdepracht.
En toch, men mag wel stellen, dat 't Kerstfeest gevierd

wordt in breder kring, dat 't zo menselijk wordt ervaren, zo liefelijk: 't verhaal van de geboorte van Jezus; de stal, 't kind in de kribbe, de gelukkige moeder. En dan dat Engelenlied, van 't "in mensen welbehagen!" Dàt is ook zo lief van God! Maar, mijn vrienden, moeten wij wel verschil in waardering hebben voor de grote christelijke feesten? Zijn ze niet alle gevat in een drievoudig snoer? Horen ze niet onherroepelijk bij elkaar? Het Kerstfeest hieruit te lichten bergt een gevaar in zich. Immers, zou 't wel waar zijn, dat God een welbehagen heeft in mensen, zonder meer? Zou Hij zich volzalig voelen in de sfeer van ongeloof of ongerechtigheid? Immers, neen! Maar hierin heeft Hij lust, dat de mens zich daarvan bekeert, dat hij vergeving ontvangt en 't eeuwig zalig leven. Dìt is niet het Licht van Christus, dat Hij altijd vriendelijk doet en alles maar neemt voor zoete koek! Zo is 't niet gelegen. Dat is de quintessens niet van 't Christusfeest! Maar dit is de onschatbare waarde van de geboren Liefdekoning, dat Hij oproept tot geloof: Kom tot Mij, en "ik zal U genezen, van U maken: een ander mens!" En dan is Hij mild en nodigt: "Komt tot Mij allen, die vermoeid en beladen zijt, en Ik zal U ruste geven".
De verlichte kerstboom zendt z'n flitsen uit, zelfs naar sompige kroegjes en speelgelegenheden. In de imposante hallen der ziekenhuizen, in de centra's van bejaarden. Ja, op de markten, en elders, schittert de boom van Licht, als 't symbool van Licht en Leven. En 't is goed, wanneer men de diepte en de zin ervan beseft.... Zo anders: de boom heeft tevergéefs geschitterd.
Laat me nu besluiten met verklaringen van Christus zelf: "Wandelt, terwijl gij het Licht hebt, opdat de duisternis U niet overvalle", zegt Hij. "Gelooft in het Licht, zolang gij het Licht hebt, opdat gij kinderen des Lichts moogt zijn".

Christus het Licht der Wereld - Kerstfeest, feest van 't Licht!

Ja, "er is uit 's werelds duistere wolken,
Een Licht der lichten opgegaan:
Komt tot Zijn schijnsel alle volken
En gij mijn ziele bid het aan!"

"En gij mijn ziele bidt het aan!"

Emmen. W. Wynia.

FAMILIEBERICHTEN

FRITS NIJDAM en ALTINE VAN DER WEIDE gaan trouwen op woensdag 23 november a.s. om 15.30 uur te Bergum.

november 1977.
Oudewater, Rosendaal 3.

***

Zaterdag 13 augustus a.s. hopen onze ouders, grootouders en overgrootouders

FREERK WIJNJA en AKKE WIJNJA-MEESTERS

hun 50 jarig huwelijk te mogen vieren.

Oppenhuizen,
Bonningastraat 38

Hun dankbare kinderen
kleinkinderen en
achterkleinkinderen.

***

Om niet één te vergeten, laten wij u bij dezen weten, dat onze ouders

ALLE WIJNJA en BEITJ WIJNJA-ERINGA

op 20 november a.s. 25 jaar getrouwd zijn.

Leeuwarden,
Wirdumerdijk 37.

Harry
Jelly en Jacob
Henk
Marion
Albert

***

PIETER WIJNJA en NANNY VAN AALDEREN
hebben het genoegen u, mede namens hun ouders, kennis te geven van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking zal plaatsvinden op vrijdag 18 november 1977 om

15.30 uur in het stadhuis van Sneek.

Boetsstraat 40, Sneek
Harinxmakade 6, Sneek

Toekomstig adres:
Willem Santemastraat 9, Sneek.

***

Iemand liefhebben wil zeggen: hem te zien zoals God hem heeft bedoeld.

DOSTO JEWSKI.

Het was op zaterdag 26 nov. j.l. dat onze ouders

D. WIJNJA en M.Y. WIJNJA-DOUMA

hun zilveren huwelijksfeest vierden.

Heerhugowaard, nov. 1977.

Rein, Like, Margriet.

***

Op zaterdag 12 november 1977 waren onze ouders en grootouders

W. NIJDAM en B. NIJDAM-WAALKES

35 jaar getrouwd.

Zuidlaren, nov. 1977.
Tienelsweg 44.

Hun dankbare kinderen en kleinkinderen.

***

1932 1977

Mar hwat my en myn
hûs oanbilanget, wy
sille de Heare tsjinje.

As de Heare wol binne ús leave heit en mem, pake en beppe

JOUKE WIJNJA en MARGJE WIJNJA-NAUTA

19 maeije 45 jier troud.

Meije hja de krêft en de sounens fan de Heare ûntfange yn'e joun fan harren libben, is de winsk fan

Aldegea (W), Breksdyk 40

Douwe en Jeltsje
Jikke en Ygram

Gatze en Hiltsje
Jitty en Rinse
en bern

***

Op zaterdag 15 oktober werd onze vader en grootvader

BEREND NIJDAM

85 jaar.
Een receptie werd gehouden in Hotel-Café Restaurant Ekenstein te Appingedam.

Loppersum, Schoolstr. 1

Hun dankbare kinderen:
Roelf
Berend en Stien
Hia en Elso
en kleinkinderen

***

Na een langdurige ziekte is van ons heengegaan onze lieve man, vader en opa

SIEZE NIJDAM

op de leeftijd van 65 jaar; geliefde echtgenoot van Eidiena Kamps.

Haren, 26 oktober 1977
Hoornsedijk 17.

Haren: E. Nijdam-Kamps
Haren: S. Nijdam
S.G. Nijdam-Huizinga
Harkstede: J.E. Nijdam
G. Nijdam-Liekstra
Haren: M.H. Nijdam
Groningen: J. Luinge-Nijdam
G.J. Luinge
Peize: R. Nijdam
J. Nijdam-Klaassens
en kleinkinderen.

***

Dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden mochten hebben en voor al het goede wat zij voor ons deed, is nog vrij plotseling van ons heengegaan mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder en lieve oma

CATHARINA JOHANNA FLEER

in de gezegende ouderdom van bijna 81 jaar.

Wolvega, 14 november 1977
Huize Lycklama

Correspondentie-adres:
Nieuweweg 3, Spanga.

Dronrijp: fam. B. Sikkes-Nijdam
Wolvega: W. Sikkes

***

FAMILIE-NIEUWS

Bij de heropening van het moederbedrijf C. & A. te Sneek was mevr. A. Nijdam-de Roe aldaar één der hoofdprijswinnaressen kleding naar eigen keuze t.w.v. ƒ 750,--, alsmede een fiets t.w.v. ƒ 250,--.

***

Nijdam B.V. te Groningen heeft haar verhuurprogramma uitgebreid met een teleskoopkraan "Lokomo" van 75 ton, één van 36 ton, één van 25 ton en een "Bantan" rupskraan met teleskoopzicht van 20 ton.

***

FAMILIE-WAPEN

Door een onvriendelijke daad ben ik nog in het bezit van familiewapen. U kunt dit prachtig geschilderd wapen krijgen voor ƒ 37,50 plus porti-kosten.
Hierbij merk ik op dat al het werk door mij verricht, prodeo wordt gedaan, dus ook het bewerkstelligen van het schilderen van het wapen. Er ligt een kleine troost in, daar ik minstens een 25-tal familieleden in het bezit heb kunnen

stellen van het familiewapen, die er erg over tevreden zijn, wat blijkt uit de telefoontjes en brieven.
Ik heb er dus nog één in mijn bezit, maar dit is dan ook de aller-, allerlaatste.

Redaktie.

***

RECTIFICATIE

In de vorige "Tynge" komen enige storende fouten voor. Het ergst in het Nijdamstra-lied, dat ik nog eens laat opnemen.

EÉN ZIJN

Laat ons trouw in eendracht waken
Over 't kostbaar geest'lijk goed,
De gemeenschap sterker maken,
Die ons erfdeel hoeden moet.
Laat ons saam een toekomst bouwen
Allèn 't zelfde doel gemeen,
En getuigen, vol vertrouwen:
In Nijdamstra zijn wij één!

***

EEN DESKUNDIGE AAN HET WOORD

Een deskundige aan het woord. Het is onze neef, de heer J.J.C. Tanis, bioloog te Doorn, die onderstaand artikel: "Leven in het water op en om Terschelling" geschreven heeft.
Jammer, neef en nicht vertrekken reeds deze maand naar Frankrijk, maar wij rekenen erop, dat wij vandaar uit nog menig lezenswaardig artikel zullen ontvangen.

Redaktie.

LEVEN IN HET WATER OP EN OM TERSCHELLING

Wie in zijn vakantie een van onze Waddeneilanden bezoekt, raakt al spoedig onder de bekoring van de overvloed aan natuurschoon. De echte natuurliefhebber raakt niet uitgekeken op de grote aantallen vogels en de bloemenpracht van schorren en duinen. De flora en fauna van het water is ons landbewoners minder vertrouwd dan al die dieren en planten van de verschillende landschappen. Maar de wereld onder de wateroppervlakten heeft iets geheimzinnigs en is juist daarom extra aantrekkelijk. Daarom wil ik U deze keer eens meenemen naar de sloten en plassen, het wad en het strand van Terschelling met als voornaamste doel U de dieren in hun natuurlijke omgeving te laten zien. We beperken onze uitrusting tot een emmertje en een schepnetje met een rechte zijde, zodat we ermee over de bodem kunnen schuiven. Dat geeft niet veel bagage en toch kunnen we er al een beste slag mee slaan.

We beginnen ons onderzoek maar bij de binnendijkse slootjes. Veel tijd nemen we daarvoor niet, want ze leveren niet erg veel op, zeker niet voor diegenen onder U die zich elders wel eens met de biologie van het zoete water hebben beziggehouden. Slakken, insekten en wormen zijn vertegenwoordigd door soorten die ook op het vasteland overal algemeen zijn. De vissen hebben we met enkele Stekelbaarsjes en wat Palingen wel bekeken al is het niet onmogelijk dat U ook eens een kleine Zeelt ophaalt. Die behoort dan tot het nageslacht van een jaren geleden eens ingevoerde verzameling zoetwatervis. De soortenarmoede is wel begrijpelijk, omdat het zoetwatergebied klein is en geen aanvoer heeft van grotere wateren. En daarbij komt dan nog de voortdurende dreiging van het zoute buitenwater, vooral in een droge periode.

Bezoeken we nu de duinplassen dan vinden we iets dergelijks. Hogere diersoorten ontbreken nagenoeg geheel, omdat ze zich bij de nogal eens voorkomende totale uitdroging niet kunnen handhaven. We treffen er nog wel wat Tiendoornige Stekelbaarzen en de vroeger ingevoerde Kleine Watersalamander, die zich nu over het hele eiland verspreid

heeft. Voor de vakman zijn de waterkevers van dit milieu interessant, maar alleen de planktonspecialisten komen werkelijk aan hun trekken.
In de brakwatersloten dicht bij de uitwateringssluizen is al meer van onze gading. Veel verscheidenheid is er nog niet, want in dit water wisselt het zoutgehalte sterk en er zijn maar weinig diersoorten die daar tegen kunnen. Maar de aanwezigheid van een sympathiek dier als de Brakwatersteurkrab vergoedt veel. De meeste mensen houden hem voor een garnaal, maar het aardige is juist dat hij veel meer weg heeft van een echte kreeft, kompleet met scharen al zijn die dan ook maar een millimeter groot. In een flinke weckfles kun je zo'n stuk of wat steurkrabben jaren in leven houden. Voer ze maar met stukjes mager vlees en droog visvoer en U zult genieten van de wijze waarop ze hun uitgebreide mondapparatuur, geassisteerd door de sierlijke schaartjes, weten te gebruiken.
Brakwatergrondeltjes vissen we hier ook op en een massa Driedoornige Stekelbaarzen. Mocht U er eens over denken een zeewateraquarium te gaan houden dan kan ik U die grondeltjes sterk aanbevelen. De stekels zoeken het brakke water bij voorkeur op om er in voorjaar en vroege zomer hun merkwaardige nestjes te bouwen. 's Winters vertrekken ze bij duizenden door de sluizen naar de zee.
Het eigenlijke wad is te verdelen in een aantal gebieden die elk hun typische bevolking hebben: de bij eb droogvallende slikken, de geulen bij de uitwateringssluizen, de bij eb overblijvende plassen, de stroomgeulen, de zeegrasvelden, de mosselbanken, de pieren, havenhoofden en basaltglooiingen. Bij de sluizen vinden we om te beginnen weer de dieren uit onze brakwaterslootjes terug. Elke keer als er water geloosd wordt speelt zich hier een tragische geschiedenis af. Grote hoeveelheden min of meer zoet water worden dan over de niets vermoedende zoutwaterbewoners uitgestort en U kunt zich de treurige gevolgen wel voorstellen. Er zijn echter profiteurs te over. Want de aaseters gedijen best in deze lugubere omgeving van vergaan zeewier en omgekomen dieren. Dat zijn dan vooral de Strandkrab en de Paling, maar ook de Puitaal voelt zich hier thuis. Soms

wemelt het er ook van grondels en aasgarnalen, stekels en jonge platvisjes en in het voorjaar wagen de glasaaltjes hier de passage door de sluis naar het zoete water.
Als we zien hoe allerlei dieren huishouden onder de aasgarnalen krijgen we wel eens de indruk dat deze diertjes alleen leven om gegeten te worden. Dat geldt trouwens ook voor de andere garnalen. De in het slik levende soorten verdwijnen voor een groot deel in vogelmagen. De aasgarnalen "staan' soms bij honderden boven de wierbosjes en vormen daar een gemakkelijke prooi voor zeenaalden, stekeltjes en andere vissen. De Gewone Garnaal kruipt het liefst weg in het zand, zodat alleen de ogen nog zichtbaar zijn. Maar de schuimers die op de bodem rondwaren weten ze best te vinden. Dat zijn dan vooral de platvissen: Schollen en Botten, die in diverse grootten in de ondiepe kuilen en kreken liggen. Ze lijken er wel apart voor gebouwd om de slikoppervlakte af te stropen. Hebt U er wel eens op gelet dat deze platvissen eigenlijk op hun linkerzijde liggen? In hun prille jeugd, vlak nadat ze ergens in de Noordzee uit het ei gekropen waren, zwommen ze normaal met de rugzijde naar boven, maar allengs begonnen ze naar links over te hellen totdat het er op uitliep, dat ze in ruste met de linkerzijde op de bodem lagen. Gelukkig was inmiddels ook het linkeroog naar de nieuwe bovenzijde, de oorspronkelijke rechterkant, verplaatst. Zo kwamen zij, een centimeter groot, naar de Waddenzee, waar ze de wormen en garnalen een zware tijd bezorgden.
De platvissen komen overal waar water is, maar toch het meest in de stroomgeulen. Zo'n geul, flink stromend tussen een aantal mosselbanken door, gaan we eens opzoeken. We zorgen ervoor daar omstreeks de laagste waterstand te zijn en moeten er wel een slikwandeling van een minuut of twintig voor over hebben. U hebt dan meteen even de tijd om te zien hoe mooi die uitgestrekte wadvlakten eigenlijk zijn. In een nuchterder bui mag U er ook even bij stilstaan dat elke vierkante meter slik duizenden levende dieren herbergt, een onuitputtelijke voedselbron voor de vogels.

(wordt vervolgd)

1977 - 1978

Nog enige weken dan doet het jaar 1978 zijn intrede.
Nederland is met de andere Westerse landen aangeland in een zeer moeilijke situatie. Een krachtige en eensgezinde regering is nodig en medewerking van de vakbeweging.
De komende vier jaar zullen de moeilijkste worden sinds 1950, heeft minister Boersma voorspeld. Het nieuwe kabinet zal de komende vier jaar belangrijke offers moeten vragen, heeft formateur Den Uyl gewaarschuwd. Prof. Weitenberg van het Centraal Plan Bureau zegt: De economische barometers voorspellen na een redelijk 1977 slechter weer voor 1978-1979.
Deze waarschuwingen gaan dagelijks gepaard met berichten over bedrijfssluitingen en massale ontslagen. De economen weten het niet meer zo goed en spreken elkaar tegen.
Voor de werkelozen in het bijzonder wordt het een uittocht naar de woestijn. De hoge werkloosheid zal in ons land, evenals in het buitenland nog jaren plaag nummer één zijn.
De afzet-mogelijkheden nemen af in de consumptie van de rijke landen (de dalende bevolkingsgroei in die landen) en de laag blijvende koopkracht van de arme landen.
De investeerders blijven uiterst behoedzaam. Vele investeringen worden aangewend voor verdergaande mechanisering teneinde de loonkosten te drukken.
Daarbij komen nog de stijgende prijzen van de consumptieartikelen, van energie en grondstoffen, en de inflatie.
Tegen dit somber décor gaan we 1978 binnen.
Een somber jaar.
Zijn er nog vergezichten? Is er nog toekomst?
Wat wij de laatste tijd in kranten en tijdschriften lezen, is nu niet bepaald bemoedigend: oorlogen, stakingen, kapingen, ontvoeringen, etc.
En toch, en toch, ook het nieuwe jaar telt weer 365 dagen en elke dag wordt aan ieder onzer de mogelijkheid gegeven, het goede te doen voor ons land, volk en onze naaste.

***

1977 - 1978

't Oude jaar gaat van ons henen,
haar glans is verdwenen.
de laatste dag is daar,
van het scheidende jaar.

Wij staren op onze vragen,
die wij in 't jaar zagen.
Ook in dit het nieuw begin,
met de vragen erin.

Er waren wonden en pijnen,
die gedurig schrijnen,
en onrustigheid bracht,
als een donkere nacht.

Ook dit jaar heeft in ons leven,
het Godslicht geschenen,
met Zijn liefde klanken.
laat ons Hem toch danken.

***

BESTUUR NIJDAMSTRA-STICHTING

Voorzitter:	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden, tel. 05100-22167.
Secretaris-penningmeester:	C.v.d.Schoot Azn, Heerenhage 205, Heerenveen, tel. 05130-24792.

LEDEN

H. Nijdam-Smit	Boerhavelaan 113, Groningen, telefoon 050-253701.
K. Nijdam	Balk - Talmahiem - Kamer 15, telefoon 05140-3033.
W. Wijnia	Angelsloërdijk 225, Statenhoek, Emmen, tel. 05910-22068.

POSTREKENING:	82 67 24
REKENING RABO-BANK:	gironummer 81 46 57 rekeningnummer 32.64.65.308, beiden ten name van: Penningmeester Nijdamstra Stichting te Heerenveen.
FAMILIEBLAD:	"DE NIJDAMSTRA-TYNGE". Lid/abonnee ƒ 12,00 per jaar. (Vóór 31 maart te betalen). Halfjaarlijks ƒ 6,00 mits betaling plaatsvindt vóór 31 januari/juli. Donateurs/leden ƒ 6,00 per jaar. Dezelfde voorwaarden als hierboven vermeld.
REDAKTIE:	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN:
Coornhertstraat 12, Leeuwarden.
(zo mogelijk opgave van nieuw adres)